

INFORMATIVNI POPIS ZA HRVATSKU

PROSINAC 2015.

DIGITALNI UGOVORI ZA EUROPУ

Koliki je neiskorišteni potencijal prekogranične e-trgovine u Hrvatskoj?

Tvrtke

Usprkos brzom rastu e-trgovine, većina tvrtki u Hrvatskoj još ne iskorištava sve prednosti jedinstvenog digitalnog tržišta.

Samo 17% trgovaca u Hrvatskoj putem interneta prodaje proizvode potrošačima koji se nalaze u drugim državama članicama EU-a, a gotovo **dva puta više** (29%) putem interneta prodaje proizvode potrošačima u vlastitoj državi.

Razlike u nacionalnim ugovornim pravima velika su prepreka prekograničnoj trgovini za **gotovo pet od deset hrvatskih trgovaca** (46%) koji trenutno prodaju putem interneta.

Kada bi se diljem EU-a primjenjivala ista pravila za e-trgovinu, **63% hrvatskih tvrtki** koje žele prekogranično trgovati putem interneta ili to već aktivno čine moglo bi "sasvim sigurno" ili "u određenoj mjeri" početi prekogranično prodavati putem interneta ili takvu prodaju povećati.

Potrošači

Hrvatski potrošači propuštaju priliku da iskoriste širu ponudu proizvoda i bolje cijene. **Samo 8% hrvatskih potrošača** putem interneta kupuje proizvode iz drugih država članica EU-a.

Ključnu ulogu ima niska razina povjerenja: **samo se 27% hrvatskih potrošača osjeća sigurno** kada putem interneta kupuje proizvode iz druge države članice EU-a.

Tri od deset pitanja koja najviše brinu potrošače kada je riječ o kupnji putem interneta iz druge države članice EU-a povezana su s ključnim pravima koja proizlaze iz ugovornog prava, kao što su nedostavljanje narudžbe, dostava pogrešnog ili oštećenog proizvoda te popravak ili zamjena neispravnog proizvoda.

U zadnjih je 12 mjeseci najmanje **70 milijuna potrošača u EU-u imalo problema** sa samo četiri popularne vrste

digitalnog sadržaja (glazbom, antivirusnim programima, igrama i pohranom u oblaku). Samo je 10% tih potrošača dobilo rješenja za svoje probleme. Zbog neriješenih su problema potrošači iz EU-a pretrpjeli finansijsku i nefinansijsku štetu koja se procjenjuje na iznos između 9 i 11 milijardi eura.

Kakvo rješenje predlaže Europska komisija?

Komisija predlaže donošenje dviju direktiva: jedne o digitalnom sadržaju i druge o robi. Navedene će direktive diljem EU-a zajamčiti primjenu istih ključnih pravila za internetsku kupnju robe i pružanje digitalnog sadržaja koja proizlaze iz ugovornog prava.

Tvrtke

Na koji će način navedene direktive poboljšati poslovanje tvrtki u Hrvatskoj?

Hrvatske će tvrtke moći putem interneta pružati digitalni sadržaj i prodavati robu potrošačima u svim dijelovima EU-a vodeći se istim pravilima ugovornog prava. Time će se povećati zakonska sigurnost i stvoriti okruženje pogodno za poslovanje.

Prilikom isporučivanja digitalnog sadržaja hrvatske će tvrtke izbjegići trošak zakonske fragmentacije koja je posljedica nepostojanja pravila koja se odnose na cijelu Europsku uniju i činjenice da neke države članice počinju donositi posebne nacionalne zakone. Prilikom prodaje robe tvrtke će uštedjeti na troškovima prilagodbe pravilima ugovornog prava svake države članice u kojoj žele prodavati svoje proizvode.

Zajednička pravila primjenjiva diljem EU-a smanjit će broj potrošačkih problema povezanih s ugovornim pravom. Više će se **potrošača usuditi kupovati iz drugih država članica EU-a putem interneta**, čime će se stvoriti tržiste koje će brojiti do **70 milijuna** prekograničnih kupaca putem interneta. Time će se otvoriti nova tržista, što će biti osobito povoljno za mala i srednja poduzeća koja moraju graditi svoju bazu kupaca i često prelaziti granice domaćeg tržista.

Potrošači

Na koji će način navedene direktive poboljšati živote potrošača u Hrvatskoj?

Hrvatski će potrošači imati pristup ponudama trgovaca diljem EU-a i time će dobiti priliku da iskoriste **širu ponudu proizvoda po konkurentnim cijenama**.

Potrošači će imati konkretna prava i visoku razinu zaštite prilikom pristupanja digitalnom sadržaju i kupnje robe

putem interneta. Na digitalni će se sadržaj pravila primjenjivati neovisno o tome plaćaju li potrošači sadržaj novcem ili davanjem osobnih podataka dobavljaču da bi mogli pristupiti sadržaju (npr. samo registracijom).

DIGITALNI SADRŽAJ:

Odgovornost dobavljača za neispravnost proizvoda: ako je digitalni sadržaj neispravan, potrošač može zatražiti naknadu. U slučaju takvih neispravnosti neće postojati vremensko ograničenje dobavljačeve odgovornosti jer se, za razliku od roba, digitalni sadržaj ne troši upotrebotom.

Prebacivanje tereta dokazivanja: u slučaju neispravnog digitalnog sadržaja potrošač neće morati dokazati da je sadržaj takav bio u trenutku zaprimanja, već dobavljač treba dokazati da je sadržaj tada bio ispravan. To je vrlo važno zbog tehničke prirode digitalnog sadržaja koja potrošačima ponekad uvelike otežava dokazivanje uzroka problema.

Pravo na raskid ugovora: potrošači će imati pravo na raskid dugoročnih ugovora i ugovora u koje dobavljač unese velike promjene.

ROBA:

Prebacivanje tereta dokazivanja u trajanju od dvije godine: u Hrvatskoj trenutno potrošač koji traži naknadu za neispravan proizvod unutar 6 mjeseci ne mora dokazivati da je proizvod bio neispravan u trenutku dostave, već prodavač treba dokazati suprotno. Trajanje razdoblja u kojem je teret dokazivanja na prodavaču sada će biti produženo na dvije godine.

Nepostojanje obaveze prijave neispravnosti: potrošači neće izgubiti svoja prava ako ne obavijeste prodavača o neispravnosti proizvoda u određenom vremenskom roku, kao što se trenutno događa u Hrvatskoj.

Mali nedostaci: ako prodavač ne može ili ne uspije popraviti ili zamijeniti neispravan proizvod, potrošač ima pravo na raskid ugovora i naknadu čak i u slučaju malih nedostataka.

Korištena roba: potrošači će sada u slučaju kupnje korištene robe putem interneta svoja prava moći koristiti u razdoblju od dvije godine, kao i za novu robu, a ne samo jednu godinu, kao što je trenutno slučaj u Hrvatskoj.

Na koji će način navedene direktive potpomoći gospodarski rast?

Uklanjanje prepreka povezanih s ugovornim pravom olakšat će prekograničnu trgovinu.

Očekuje se da će povećana gospodarska aktivnost **povećati BDP EU-a za 4 milijarde EUR** u odnosu na njegov trenutni iznos.

Osobito se očekuje da će BDP Hrvatske porasti za otprilike 4,3 milijuna EUR.

Povećanje konkurenčnosti smanjiće maloprodajne cijene diljem EU-a. To će dodatno utjecati na dobrobit potrošača, a procjenjuje se i da će se povećati potrošnja kućanstava u EU-u za **18 milijardi EUR** u odnosu na trenutnu razinu.

Smanjenjem maloprodajnih cijena u **Hrvatskoj** očekuje se da će se potrošnja kućanstava povećati za 20 milijuna EUR.

IZVORI:

- *Flash Eurobarometer 396 'Retailers' attitudes towards cross-border trade and consumer protection' (2015)*
- *Flash Eurobarometer 413 'Companies engaged in online activities' (2015)*
- *Eurostat Survey on Internet purchases by individuals (2015)*
- *Eurobarometer 397 'Consumer attitudes towards cross-border trade and consumer protection' (2014)*
- *'Consumer surveys identifying the main cross-border obstacles to the Digital Single Market and where they matter most', GfK (2015)*
- *'Economic Study on Consumer Digital Content Products', ICF International (2015)*
- *'The Macro-economic Impact of e-Commerce in the EU Digital Single Market' (2015)*

Věra Jourová, povjerenica za pravosuđe, zaštitu potrošača i jednakost spolova #VeraJourova

Glavna uprava za pravosuđe i zaštitu potrošača #EU_consumer EUJustice EUJustice

#DigitalSingleMarket
<http://ec.europa.eu/justice/dsm>

Ured za publikacije

Luxembourg: Ured za publikacije Evropske unije, 2015.
© Evropska unija, 2015.
Umožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Print

ISBN 978-92-79-53807-0

doi:10.2838/251310

DS-04-15-907-HR-C

PDF

ISBN 978-92-79-53805-6

doi:10.2838/358618

DS-01-15-907-HR-N